

Naturskyddsföreningen i Stockholms län
Svenska Turistföreningen Stockholmskretsen
Friluftsrämjandet Stockholms distriktsförbund
Stockholms Orienteringsförbund

Stockholm 2010-05-10

Till
Kommunfullmäktige
Stadshuset
105 35 Stockholm

Frilufts- och upplevelsevärden går före virkesvärden

Allmänt

Naturskyddsföreningen i Stockholms län, Svenska Turistföreningen Stockholmskretsen, Friluftsrämjandet Stockholms distriktsförbund och Stockholms Orienteringsförbund (föreningarna), vilka är delar av Nätverket Skydda Storstockholms Gröna Kilar, vill med denna skrivelse uttrycka sin stora oro inför stadens avsikt att öka uttaget av virke till stor nackdel för såväl friluftslivet som naturvärdena. Föreningarna vill att kommunfullmäktige bordlägger ärendet *Strategi för markinnehav utanför kommungränsen* (FN 2010-01-19) och återremitterar det.

Vi ser det som en stor vinst för staden att vidmakthålla de principer som den tidigare strategin från 1991 slog fast om återhållsamt skogsbruk till friluftslivets och naturvårdens fromma. 1991-års program behöver självklart moderniseras efter nästan 20 års tillämpning. Beslutet om framtida förvaltning av skogsmarkerna är till syvende och sist en förtroendefråga.

Föreningarna anser att den nu gällande grundsynen ska kunna utgöra en självklar del i stadens miljöprofilering. Det rimmar illa med att Stockholm som 2010 är Miljöhuvudstad planerar att bedriva en skogsförvaltning och som visserligen är FSC-certifierad genom att enbart strikt ta hänsyn till lagar och föreskrifter men som rangerar friluftslivet till andra plats. De värden som nu finns inom markinnehavet är större. En stad med Stockholms betydelse måste kunna erbjuda innevånare och besökare tätortsnära skogar med höga gröna värden. Idag står sig Stockholm väl i en internationell jämförelse. Återväxten av uttagen skogsmark tar en generation.

Tar man dessutom i beaktande att Stockholm 2030 ska erbjuda en befolkningsökning motsvarande Göteborgs befolkning möjlighet till vistelse i skog och mark måste den operativa planeringen inkludera behov och möjligheter till friskvård och upplevelser inom rimliga avstånd. Här spelar stadens kvarvarande markinnehav en mycket stor roll. Staden saknar ju sammanhängande skogar innanför kommungränsen.

Hanvedenkilen

Inom 30-45 min med bil når stockholmaren idag hela Hanvedenkilen (se bilaga), som är ett av de största sammanhängande frilufts- och naturområdena i Stockholms närhet. Det motsvarar tillgängligheten för Tyresta nationalpark. Den största delen av den mark som staden nu äger återfinns i detta område. Hanvedenkilen utgör kanske den viktigaste kilen med sina stora skogar. RTK beskriver 2004 området som *"Hanvedenkilen - den trolska storskogen"*. Detta trots att området på många ställen är tydligt påverkat av modernt skogsbruk. Betydelsen av Hanvedenkilen belyses mycket bra med det mellankommunala Hanvedenprojektet 2008. Vidare understryks de höga värdena inom Hanvedenkilen med att delar av stadens tidigare ägda marker har blivit naturreservat. I kombination med tidigare reservat förstärks bilden av grönvärdena ytterligare. Men det unika är inte de enskilda reservaten utan återigen helheten inom kilen.

Om beslut tas om ökat virkesuttag enligt förslaget till fullmäktige bedömer föreningarna att de aktuella skogarna inom Hanvedenkilen - *Snäckstaviks-*, *Segersäng/Hemfosa* och *Rikstensegendomarna* - i första hand kommer att utnyttjas. Det vore olyckligt. Stockholms stad föreslås utnyttja möjligheten att inränga dessa 3 arronderade skogar i sin miljöprofil. Till detta ska läggas att staden även har marker i Tyrestakilen och speciellt värdefulla här är området *Åva-Vissvass*. Vi anser att de skogliga åtgärderna begränsas sålunda till *ökad hänsyn jämfört med föreslagen hänsynsnivå i Klass III*.

Vistelse i skog och mark är ju den vanligaste fritidssysselsättningen. Det är friskvård och det är ekonomi. Friluftslivets utövare lockas av den äldre skogen. Generellt sett utövas friluftsliv i skogar

äldre än 40 år. Och då avses inte bara vandring längs Sörmlandsleden med tillhörande skogsridå utan även en vistelse över ytan för strövande. Ytterligare fragmentering av skogen genom ett uttag med större arealer förstör upplevelsen. Stadens nuvarande normer vid avverkning syns vara rimliga.

Efterlevnad av rådande policy

Beskrivningen av rådande policy som beslutades 1991 är missvisande.

I nämndbeslutet beskrivs virkesproduktionen som styrande. Istället anger gällande riktlinjer i Skötselprogrammet att citat: *skogsbruket skall utformas med hänsyn till skillnader i friluftsvärde, så att lägre krav på ekonomisk avkastning och teknisk effektivitet kan godtas inom områden med högt friluftsvärde.* Citat från *Övergripande förutsättningar och mål* (sida 5).

I *Utlåtandet 1991:2 RIII* anger dåvarande borgarråd att staden lägger fast en mycket hög ambitionsnivå för naturvärden i stadens ägor: *"Hänsynen till miljö- och friluftsentressen präglar programmet. De rent ekonomiska aspekterna har inte tillåtits att gå före behovet av bra mark för det rörliga friluftslivet."*

Det anges tydligt att avkall ska göras på ekonomisk avkastning till förmån för friluftslivet. Föreningarna undrar varför tolkningen i beslutet blev den motsatta.

Nya Skogsbruksplaner

Avsaknad av en tidshorisont i nämndens beslut för återställande av den skeva åldersfördelningen är anmärkningsvärd. Stadens försök att nå en jämn åldersfördelning under de ca 20 åren har inte lyckats även om åldersfördelningen har förbättrats något jämfört med 1987. Det är svårt att bedöma orsakerna då markinnehavet 1991 med 45 000 ha var mycket större än det nuvarande 10 000 ha. Stormar kan också ha påverkat fördelningen negativt. De inköpta fastigheterna på 60- och 70-talen var tydligen hårt huggna.

Strävan att åstadkomma en jämn åldersstruktur i stadens skogar kräver en stor långsiktighet. Kanske 30 år. Beslutet i nämnden anger ett betydligt kortare tidsperspektiv där de ekonomiska resultaten är styrande. Dessa två ambitioner är inte förenliga. Vi drar den slutsatsen att i de skogar som inte är naturreservat och "friluftsområden" kommer virkesuttaget att öka markant för att uppnå resultatmålen.

Undertecknade föreningar uppmanar Stockholms stad att ompröva sina avsikter med markinnehavet utanför kommunen till såväl sin egen som friluftslivets bästa.

Mårten Wallberg
Naturskyddsföreningen i Stockholms län

Gunnar Eriksson
Svenska Turistföreningen Stockholmskretsen

Anders Widell
Friluftsförbundet Stockholms distriktsförbund

Anders Winell
Stockholms Orienteringsförbund

Kontakt:

Naturskyddsföreningen i Stockholms län

Att: Mårten Wallberg

Norrbackagatan 80

113 41 Stockholm

08-644 52 70, 0733-746 714

marten.wallberg@naturskyddsforeningen.se

Hanvedenkilen. Detta är kilens ungefärliga hela omfattning. Ingen begränsning till tre mils avstånd från Stockholms city som framgår av redovisningen i RUFSS 2001.

